

Årsrapport 2023

Innhold

Strategi	4
Ord fra styreleder	6
Ord fra generalsekretær	7

Året som gikk

Folkehelse	8
Barn og unge	12
Båt- og sjøliv	16
Ungdom	20
Idrett	22
Øvrige tema	26

Verktøyene våre

Samarbeid og lokal iverksettelse	29
Kommunikasjon	34
Kompetanse og informasjon	37

Styret og de ansatte	38
Økonomi og regnskap	38

Av-og-til

Av-og-til er en alkovettorganisasjon. Vi vil bidra til å redusere de negative følgene av alkoholbruk i samfunnet og gjøre hverdagen tryggere for alle. Vi setter fokus på situasjoner der alkohol utgjør en særlig risiko eller kan være til ulempe for andre.

Vi jobber for at flest mulig skal bruke alkovett. Det er å tenke gjennom om man skal drikke og hvor mye man skal drikke i ulike situasjoner. Alkovett er spesielt viktig på noen områder, og

våre satsningsområder for perioden 2021–2025 er: folkehelse, barn, båt, ungdom og idrett.

Bak Av-og-til står bredden av det frivillige Norge. 47 organisasjoner er medlemmer, og mange samarbeider med oss om kampanjene våre både nasjonalt og lokalt. Vi ble etablert i 1981 som Alkokutt, men skiftet i 2007 navn til Av-og-til.

Vi jobber for godt alkovett i situasjoner der alkohol utgjør en risiko, eller kan være til ulempe for en selv eller andre.

Målgruppe

For å oppnå effektiv og målrettet forebygging er det nødvendig å prioritere spesifikke målgrupper i de ulike temaområdene Av-og-til jobber med. I denne strategiperioden er det to hovedprioriteringer som påvirker hvilke målgrupper vi forsøker å nå:

1. Alkoholbruk rundt barn og unge. Av-og-til vil spesielt rette forebyggingsarbeidet mot foreldre og besteforeldre for å unngå at de skaper ubehagelige situasjoner for barn og unge.
2. Helseeffekter av alkoholbruk. Det er et kunnskapshull i befolkningen knyttet til sammenhengen mellom moderat alkoholbruk og psykisk og fysisk helse. I løpet av strategiperioden er det spesielt viktig å nå menn, unge voksne og eldre i dette arbeidet.

Visjon

Et samfunn med godt alkovett.

Hovedmål

Redusere negative konsekvenser av alkoholbruk.

Formål

Av-og-til er en ideell organisasjon som jobber for bedre alkovett. Gjennom forebyggende arbeid skal vi bidra til å redusere de negative konsekvensene alkoholbruk har i samfunnet.

Prioriterte temaer

Av-og-til sitt arbeid består av tre hovedpilarer, og disse er de sentrale virkemidlene for å nå målsettingene i Av-og-tils strategi:

- Samarbeid og lokal iverksettelse
- Kompetanse
- Kommunikasjon

Våre prioriterte temaområder er forankret i Strategi 2021–2025. Av-og-til skal være en bidragsyter i de debattene som til enhver tid går om alkohol i samfunnet vårt, også innenfor andre temaer som for eksempel trafikk, arbeidsliv og graviditet.

Folkehelse

Båt- og sjøliv

Idrett

Ungdom

Barn og unge

Av-og-til + kommunene = sant

I hele 20 år har Av-og-til bistått norske kommuner med lokal alkoholforebygging. Nå bor over 1 222 400 nordmenn i en Av-og-til-kommune.

I år ønsket vi Rødøy, Time og Hjelmeland kommune velkommen inn i samarbeidet. Vi har nå et forpliktende samarbeid med 60 kommuner, fra store Bærum og Stavanger til de litt mindre kommunene, som for eksempel Rødøy med 1100 innbyggere.

Det er i kommunene folk lever livene sine. Der barna går på skolen, der den vordende moren besøker helsestasjonen, der du kjører bilen din på vei til jobb. Derfor skal også Av-og-til være til stede der, med budskapet om godt alkovett. Når vi samarbeider med kommunene kommer vi tettere på, og vi når ut til flere.

Alkoholforebygging må være en naturlig og viktig del av det lokale folkehelsearbeidet. I kommunesamarbeidet tilrettelegger Av-og-til for at kommunen selv kan nå ut med relevant informasjon til ulike målgrupper i befolkningen.

I en undersøkelse gjennomført av Ipsos på vegne av Av-og-til er befolkningen spurt om de i løpet av de siste to årene har fått veiledning, informasjon, råd og tips om alkoholbruk i sin kommune, og i hvilken forbindelse det skjedde.

20 prosent svarer ja. Dette kan være hos fastlegen, på helsestasjonen, foreldremøte på skolen, eller kommunens nettsider og sosiale medier.

Vårt mål er at enda flere skal få informasjon om alkovett i sin kommune.

Forebygging kan handle om å få utsatt alkoholdebuten til ungdom, opplyse nybakte foreldre

KNUT HAUGSVÆR
Styreleder

om hvordan alkoholen kan endre oss voksne og hvordan det påvirker barn, eller at du på legekontoret får informasjon om hvordan alkoholen kan være med å forsterke psykiske plager. Kort fortalt at tjenesteapparatet i kommunen har kunnskap om alkohol, og kjenner seg trygge på å adressere det. Det er det Av-og-til hjelper til med!

Sammen jobber vi for å forebygge og redusere alkoholskader, og gjøre hverdagen tryggere for alle som bor i kommunen. Av-og-til-kommunene har tilgang til undervisningsopplegg til bruk i skolen, brosjyrer til helsestasjoner, foredrag til foreldremøter – og tilbud om felles medieutspill og sosiale medier-innhold. For å nevne noe.

Heldigvis er Av-og-til en attraktiv samarbeidspartner for norske kommuner. Det er takket være den brede alliansen vi har i ryggen, og kvaliteten på det vi kan tilby.

Full fart inn i framtida

Kunstig intelligens, algoritmer, content marketing, TikTok. Det er lett å gå seg vill i digitalisering og trender. Men for at Av-og-til skal oppnå sitt formål om å nå ut med informasjon om alkohol og alkovett, må vi være i front.

Undersøkelser viser at ungdom og unge voksne ikke får sine nyheter primært fra de tradisjonelle mediene. Hele 71 prosent av 12 til 17 åringer sier at sosiale medier er deres viktigste kilde til nyheter, ifølge en undersøkelse fra Kantar. Til og med google er «ut». Dette påvirker selvsagt også Av-og-til, når vi vil ut med budskapet om alkovett.

Blant annet er vi til stede på TikTok. Og vi er der på de unges premisser. I 2023 har vi lansert konseptet «Alko101», hvor vi kommer med fakta og svarer på spørsmål om alkohol. Men er det spennende nok for de yngste, da?

Ja, mye tyder på det. Videoene om hvordan alkohol påvirker hjernen, hvorfor du ikke bør kjøpe alkohol av sprittaxi – og tips til ungdom som vurderer å drikke for første gang, har fått mange hundretusen visninger. Mange påstår det er vanskelig å nå ungdommen. Der er jeg ikke enig, man må bare nå de i riktige kanaler med riktige budskap.

Vi vet vi når de unge på TikTok og Snapchat. Men vi vet også at vi når de eldre i helt andre kanaler. De over 60 er de som drikker oftest, og seniorer er en helt naturlig målgruppe for Av-og-til. Da må vi tenke annerledes. Derfor er vi også å finne i de tradisjonelle mediene, på radio og TV. Vi annonserer i magasiner med eldre målgrupper, og vi har stadig en sterk tilstedeværelse på Facebook.

Det er altså ikke enten eller – det handler om å vite hvem vi vil nå, og hvor vi når dem. Og hva de bryr seg om. Vi må skreddersy og tilpasse, og vi må være helt oppdaterte på trender og

RAGNHILD KASKI
Generalsekretær

befolkningens vaner. Av-og-til skal være kjent for å være helt fremst på våre felt: Alkohol-feltet og kommunikasjonsfaget.

Det er når vi får til begge deler at vi oppnår suksess. Det er da vi får til å engasjere ungdom på TikTok med en forklarende film om alkohol og søvn, og gjennom undervisningsopplegg til bruk i ungdomsskolen. Det er slik vi atter en gang når godt over 1000 medieoppslag i lokale-, regionale og nasjonale medier, og det er da vi treffer foreldre med innhold som motiverer dem til å tenke over egen alkoholbruk rundt barna. For å nevne noe.

Av-og-til skal nå hele befolkningen med korrekt informasjon, fortalt på en engasjerende og motiverende måte. Det lyktes vi med på mange områder. I denne årsrapporten kan du lese mer om vårt arbeid og våre resultater fra året som gikk.

God lesing!

Folkehelse

Forskningen blir stadig tydeligere: Alkohol øker risikoen for mer enn 200 sykdommer, blant dem brystkreft, alvorlige hjerteproblemer, demens, angst og depresjon. At selv et moderat inntak kan øke risikoen for sykdom, reflekterte årets forslag til nye nordisk kostholdsrad tydelig. Med bakgrunn i dette jobbet vi dette året for å øke kunnskapen i befolkningen om risikoen alkohol innebærer for helsen, men også for å holde motivasjonen oppe, ved å formidle at det å kutte litt i alkoholinntaket også kan gjøre mye. Vi jobbet også for å løfte frem viktigheten av å holde på en streng alkohollov, særlig i sosiale medier.

Samfunns mål

Den norske befolkningen skal ha et trygt drikkemønster, og de skal kjenne til hvordan alkoholbruk påvirker helsen.

Effektmål

- Folk skal drikke mindre, både i mengde og frekvens.
- Befolkningen skal være bevisst de negative konsekvensene alkoholbruk har for fysisk og psykisk helse, på kort og lang sikt.
- Alkovett skal være kjent som en personlig strategi for alkoholbruk.

Trenger du egentlig det siste glasset?

Våre undersøkelser viser at befolkningen i liten grad kjenner til alkoholens helsekonsekvenser. Men folk liker å være opplyste og ta valg basert på innsikt og kunnskap, og vi mener at alle fortjener å vite. I høstens kampanje ønsket vi å bidra med kunnskap om sammenhengen mellom alkohol og over 200 sykdommer, slik at hver enkelt kan ta gode valg for egen helses del.

For å motivere til å kutte i forbruket, fokuserte vi på «overskuddsdrikken», med budskap som “trenger du egentlig den siste ølen”, eller det ekstra glasset, som egentlig kan være enkelt å kutte. Etterlatt inntrykk skulle være at hvert glass du kutter er godt for helsa. For å bryte gjennom støymuren og virkelig nå frem med et vanskelig budskap, utviklet vi også en radioreklame som baserte seg på drikkevisen «Tradisjonell skål» – en humoristisk vri som setter seg på hjernen, på tross av alvorlig budskap.

32 %

sier at de har sett eller lagt merke til kampanjen

170

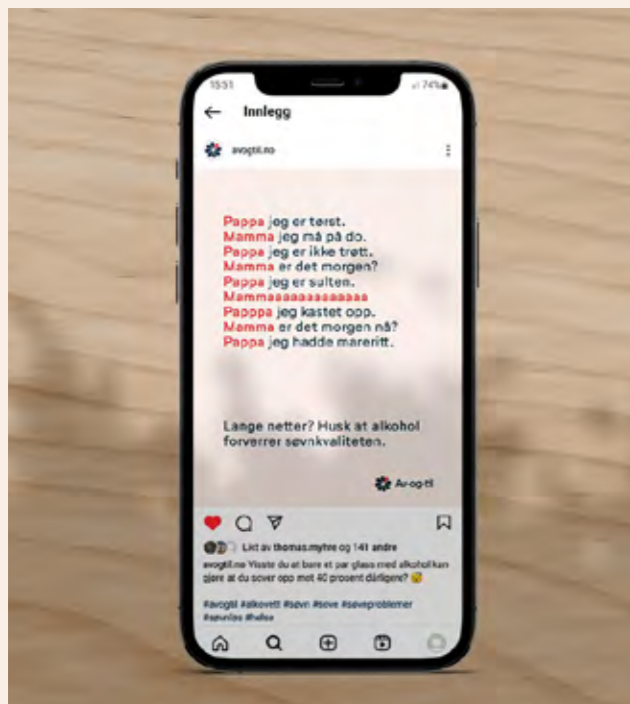
legekontorer synliggjorde kunnskap om alkohol og kreft i Av-og-til kommuner over hele landet i 2023

75.900

leste helserelevante nettsaker på avogtil.no under kampanjeperioden

1:18 min

aktiv lesetid på native-artikkelen på dagbladet.no under kampanjeperioden

Spissede uttak i sosiale medier

For å være bredt til stede også i egne kanaler og sosiale medier, definerte vi ulike personas for å spisse kommunikasjonen mot småbarnsforeldre, unge voksne, voksne og eldre.

Vi inngikk også et betalt samarbeid med Frida Marie Grande på Instagram, som tegnet og delte fakta på egen kanal – med stor suksess!

Inspirerende alternativer

Høst og vinter byr på mange drikkealternativer. I samarbeid med Vinmonopolet ønsket vi derfor å inspirere til å erstatte alkoholen med gode alkoholfrie alternativer.

Hekter oss på trender

Trender som «sober curious» og «damp lifestyle» har fått mye omtale gjennom året, og vi har både satt dagsorden og blitt kontaktet av journalister om temaet i flere nasjonale saker knyttet til trendene.

Innholdsmarkedsføring

Vi har gjennom hele året hatt stor suksess med helserelaterte artikler fra både kjente og ukjente som har reflektert omkring alkohol og helse, som «100-åringen» og artisten Adam Douglas.

Foto: Privat

Les intervjuet med 100-åringen her!

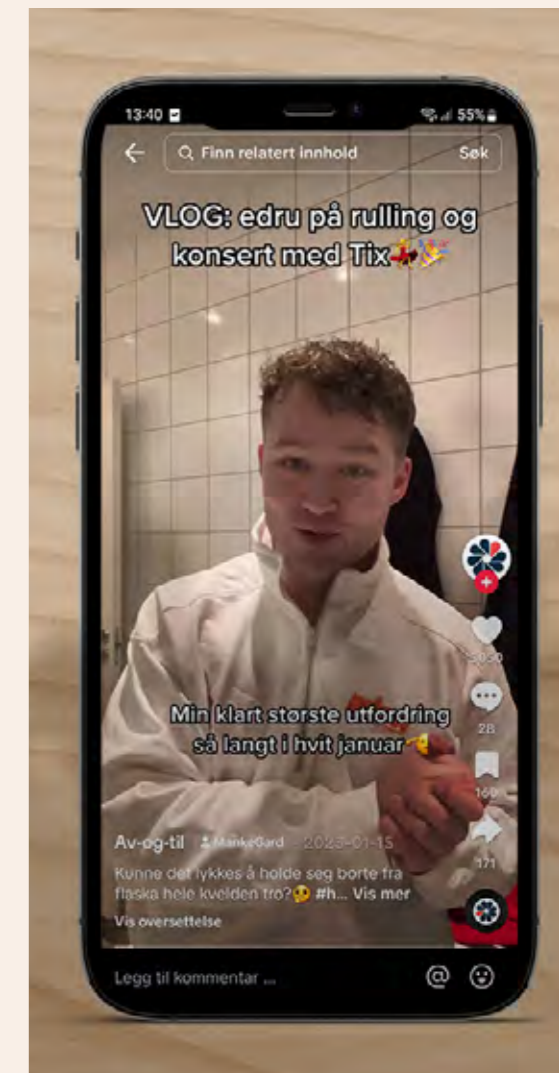
<https://shorturl.at/pvK0X>

Hvit Januar

Hvit januar er et populært fenomen hvor man skal holde seg borte fra alkohol i en hel måned. For mange unge mellom 18–25 vil det å kutte alkohol i en hel måned være vanskelig, fordi alkohol og fest ofte henger tett sammen med det å være sosial. For å vise at det går an, og for å inspirere til å prøve, inngikk vi et samarbeid med TikTok-profilene Emilie Paus og Gard Detlev Øksendal som delte sin hvite reise med sine og våre følgere.

Pressen la godt merke til kampanjen, noe som resulterte i 104 medieoppslag – blant annet i A-magasinet, på VG og i Nettavisen, to store nettsaker på tv2.no og livesending med Gard på NRK. I tillegg var generalsekretær Ragnhild hos EKKO på NRK P2 og ble intervjuet sammen med Emilie hos TV2 Nyhetskanalen.

1 av 4

har vurdert å ta en hvit måned

2 av 4

unge voksne har vurdert en hvit måned

2.004.548

videovisninger på hvit januar på TikTok

50.906

så instagram posten til @FridaTegner

Barn og unge

I Norge vokser hele 90.000 barn opp med en mamma eller pappa som drikker for mye alkohol. For dem er alkohol en stor trussel mot en trygg barndom. I tillegg kommer alle de barna som har foreldre som vanligvis ikke drikker på en problematisk måte – men som innimellom gjør det likevel. I ferier og høytider kan drikkeanledningene bli vel mange, og «innimellom» kan skje oftere. Nordmenn kjøper mest alkohol om sommeren og i jula, og det drikkes ofte alkohol i situasjoner der barn er til stede. Derfor har vi lagt kampanjetopper i disse periodene, for at flere voksne skal få et bevisst forhold til hva som er greit og ikke foran barna.

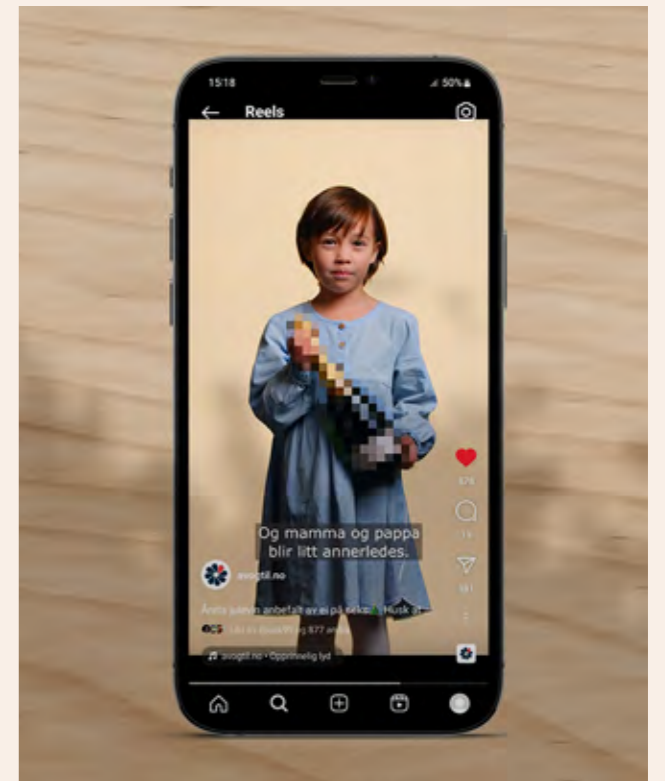
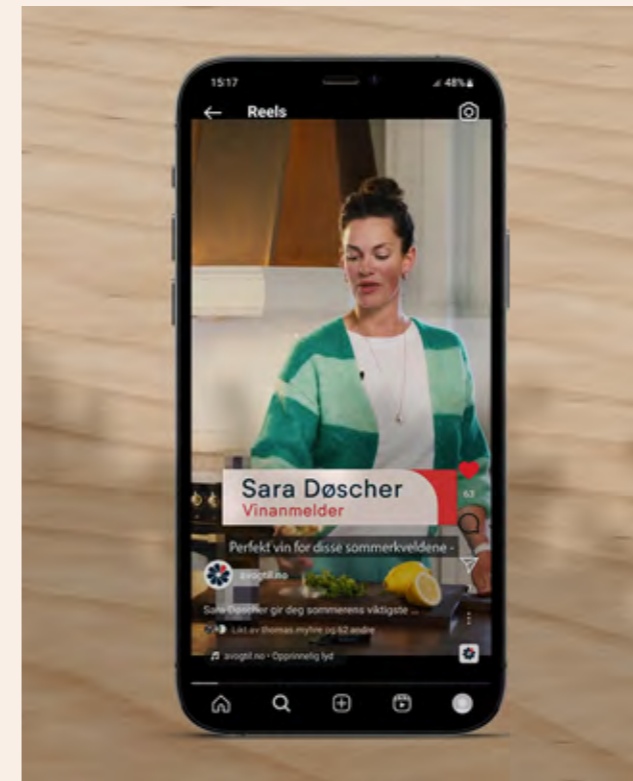
Samfunnsmål

Barn og unge skal ha gode oppvekstvilkår, og møte trygge, tilstedeværende voksne.

Effektmål

Voksne, spesielt foreldre og besteforeldre skal:

- drikke mindre alkohol når de er sammen med barn og unge.
- kjenne til, og være klar over, de negative konsekvensene alkoholbruk kan ha i situasjoner som berører barn og unge.

Sommerens beste vin – med et snev av sarkasme

Det å ta seg et glass til maten, boka, på stranda, foran tv-en eller peisen, er blitt en opplevelse. Vinanmelderne snakker mye om at vin og alkohol er kultur, og det er derfor ekstra viktig at det snakkes høyt om når det bikker fra å være kultur – til å bli ukultur. Voksne er ikke alltid klar over hvor lite alkohol som skal til før barna merker forskjell og blir utrygge.

Til årets sommerkampanje inngikk vi derfor et samarbeid med Sara Døscher, som er vinanmelder i VG, med budskapet: Barn påvirkes før du gjør det. Filmene ble vist i kontekster der mottaker forventet å se en ekte vinanmeldelse, noe som gjorde at budskapet om hvordan litt for mye alkohol faktisk kan påvirke barna fikk ekstra slagkraft.

Mamma og pappa blir litt annerledes

Da det nærmet seg jul lanserte vi en fortsettelse av sommerens suksess, men denne gangen med barn som virkemiddel; barn som anmelder vin, for umiddelbar stoppeffekt, og for å treffe både emosjonelt og rasjonelt hos en bred målgruppe – samtidig som vi var opptatt av å gi konkret råd om null, ett eller maks to glass sammen med barna.

350

mediesaker om barn og alkohol

4.411.201

kampanjevísninger på Youtube

1 av 3

av de som normalt drikker mer enn to glass foran barna har blitt påvirket av kampanjene

49 %

av befolkningen fikk med seg julekampanjen

2.143.619

nordmenn så våre digitale boards på vei til vinmonopolet uken før julaften

Listen med råd

For tredje året på rad delte vi listen med råd, som nok en gang tok ny rekord med hele 844 842 organiske visninger på Facebook. Det resulterte i oppslag på ABC Nyheter. Flere kjendiser og påvirkere delte listen i egne kanaler.

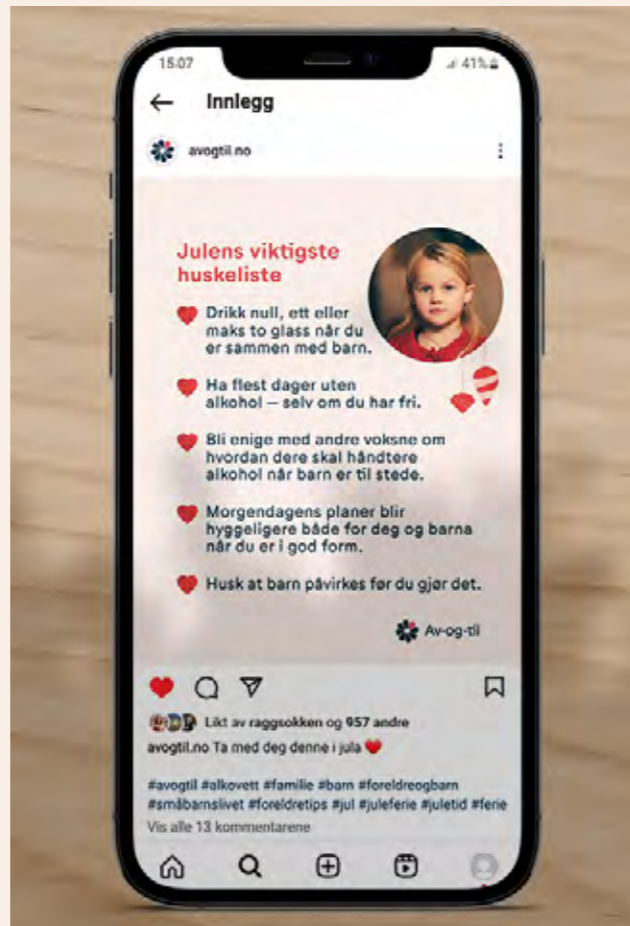
Fra folkefest til fyllefest

Rundt 17. mai snakket vi i flere nasjonale medier om hvordan 17. mai-festen i flere tilfeller har gått fra folkefest til fyllefest. Vi gjennomførte en undersøkelse som viste at 46 prosent mener at alkohol har for stor plass på 17. mai, og vi engasjerte oss i saker som omhandlet alkoholservering og åpningstider på selve dagen av hensyn til barna.

“

Det er et paradoks at barnas dag har blitt den dagen hvor det enkelte steder har blitt vanlig å drikke alkohol til frokost, og hvor det blir synlig fyll i gatebildet allerede tidlig på dagen.

– Generalsekretær Ragnhild Kaski

Kjendiser og ambassadører

Vi hentet inn sitater fra diverse influensere, som Monika Nyhus, Eirik Lyssand og Camilla Lorentzen. Sitatene delte vi i Meta hver uke opp mot jul, og opparbeidet på den måten bevissthet og bygget opp ambassadører.

Et annet eksempel på at vi bygger ambassadører, var da Michael Andreassen uoppfordret nevnte oss da han snakket om egne utfordringer med alkohol på God Jul, Norge – på selveste julaften.

Faksimile fra TV2

Kontekstuell annonsering

I tillegg til bred mediedekning, har vi også vært kontekstuell til stede på Schibsted partnerstudio med native annonser, på digitale boards i over 200 kjøpesentre – max 100 meter fra vinmonopolet – samt med lydssnutt i Podkaster som «jeg kan ingenting om vin» med Thomas Gjertsen.

Historier fra virkeligheten

Før jul spurte vi på Facebook og Instagram om følgerne våre ville dele anonyme historier fra virkeligheten. Historiene illustrerte vi og delte en i uken opp mot jul. Disse viste seg blant annet å være svært populære i pressen.

Å våkne på julaften var alltid spennende. Ikke fordi det kanskje hang en julestrømpe på peisen, eller lå to gaver under treet. Men fordi det kanskje lå en fremmed og sov på sofaen, og et veltet juletre på gulvet. Antakeligvis lå mamma døddrukken i sengen. Umulig å vekke. Den mest magiske morgenen på året.

På julaften sto mamma sent opp, og satte raskt i gang med forberedelsene. Hun ville være alene på kjøkkenet, med matlaging, Bjørn Eidsvåg på cd-spillere, og den store rødvinndunken på kjøkkenbenken.

Jo nærmere julekvelden vi kom, jo fullere ble hun. Maten ble ødelagt, stemningen var trist og desserten var ikke til å spise. Mamma ble skuffet over oss fordi vi pirket i maten. Så ble hun frekk og kvalm i språket. Når det endelig nærmet seg julenisse og pakkeåpning, fikk jeg ofte høre at jeg ikke hadde vært snill nok.

Og hvis nissen mot formodning dukket opp så sjanglet han, snøvlet og luktet brennevin. Mamma sovnet til slutt i godstolen sin. Jeg slukket de levende lysene, stumpet røyken hennes, og kjempet for å få henne i seng.

Når mamma endelig var lagt kunne jeg bære de fine presangene mine inn på rommet, og glede meg til denne dagen var over. Men dessverre varte jula veldig lenge. Hver dag frem til nyttårs-aften skulle feires. Men alt jeg gledet meg til var å begynne på skolen igjen, og til å lyve om hvor stas det har vært med juleferie.

I fjor jul døde mamma. Og en dag håper jeg at jeg kan huske de få, fine opplevelsene fra barndommen. Hvor god og snill hun egentlig var, og hvor mye jeg savner henne. Denne julen skal jeg besøke graven hennes på julaften. Jeg skal tenne et lys og sette en dompap på steinen hennes. For det vet jeg hun hadde elsket.

Hentet fra avogtil.no/julehistorier

Båt- og sjøliv

Sommer, ferie og fritid betyr båt og sjøliv for veldig mange nordmenn. Det er estimert at det finnes rundt 1.067.000 fritidsbåter i Norge, og at det har vært en økning på ca. 120 000 båter siden 2017 (fritidsbåtundersøkelsen 2023). Selv om holdningene blant båtfolket jevnt over er gode, er alkohol hvert år involvert i flere alvorlige ulykker og dødsfall til sjøs. Fra 2017 og frem til i dag har nesten halvparten av de som har omkommet til sjøs vært alkoholpåvirket. Når sjølivet kombineres med alkohol, innebærer det også en risiko – alkohol reduserer balanse, koordinasjonsevne og reaksjonstid. Den kritiske sansen svekkes, man blir mer impulsiv og villig til å ta større sjanser. Promille reduserer også overlevelsestiden i vann.

Av-og-til og kampanje- og samarbeidspartnere jobber hvert år for bedre alkovett til sjøs. I samråd med flere av partnerne utarbeides kampanjens budskap om alkovett på sjøen.

Samfunnsmål

Det skal være trygt for både barn og voksne å ferdes på sjøen og nyte båtlivet.

Effektmål

- Færre ulykker knyttet til alkoholbruk på sjøen.
- Befolkningen skal ha kunnskap om konsekvensene alkoholbruk har for sikkerhet i maritime situasjoner.

Ekte kapteiner drikker kaffe

I 2023 valgte vi å gjenbruke populære kampanjeuttak fra tidligere år, som for eksempel «Vil du bli med»-filmen/sangen fra 2021. Denne var et populært uttak blant unge voksne. Vi brukte også klassikeren «How to dock like a boss» med helten Jo – som tidligere har gått viralt med over 35 millioner visninger.

Mange søker kunnskap på YouTube, noe vi lot oss inspirere av. Derfor laget vi fire opplæringsfilmer med “vår kaptein”, Jo, slik at folk skulle få den hjelpen de søkte etter, og samtidig få med seg kampanjebudskapet “ekte kapteiner drikker kaffe”.

Tema for opplæringsfilmene:

- How to sjekke flytevesten
- How to sjekke påhengsmotoren
- How to make a apeneve
- How to make a hengerfeste

I tillegg utviklet vi flere andre kampanjeuttak og tiltak til ulike kanaler for å treffe målgruppen der de er. Vi skrev to nye nettsaker: Dag Otto Lauritzen snakker om båtlivet i skjærgården på Sørlandet, og Øyvind Loven forteller om det gode og enkle båtlivet. Fellesnevneren til de to er hvordan de unngår havner med flatfyll, og at de kjenner til alvorlige ulykker som har skjedd hvor alkohol og høy fart har vært årsak.

Vi publiserte helsides annonser i relevante båtmagasiner, produserte reklame som gikk på P4, samarbeidet med Vinmonopolet om tips til alkoholfri drikke som passer til båt- og sjøliv, og solgte inn pressesaker i nasjonale og lokale medier. Vi var blant annet på i TV2 sammen med verdensmester i båtrace Pål Virik hvor vi satte fokus på fyllekjøring blant menn i båt. Vi var også i både Dagsavisen og Båtens Verden med leserinnlegg sammen med kampanjepartner Båtforeningen (KNBF), hvor vi satte fokus på dødsfall mellom brygge og båt. I tillegg var Av-og-til-kommunene med i flere mediesaker.

Debattinnlegg –

– Alkohol og sjø kan være farlig, også når båten står stille

Festivalsommer langs den norske kysten er noe av det vakreste landet har å by på. Et bevisst forhold til hvordan promille påvirker oss i båt, og ved vannet, bidrar til å bevare det slik.

Et Stavland og Leif Fossum. Foto: Av-og-til/ Jacob J. Buchard Montasje: Johanna Ousdal

Faksimilie: Fædrelandsvennen

678.759

visninger på «How to»-filmene våre – mest populær blant menn 45–54 år

1.345.883

i rekkevidde på filmen “Dock like a boss”

30.000

poser med lakrisbåter ble delt ut

253.100

så annonsene våre i ulike båtmagasiner

504.000

har hørt radioreklamen i snitt mer enn 2 ganger

Direkte kontakt med båtfolket

Personlige møter med båtfolk er et særdeles viktig element i Ekte kapteiner drikke-kampanjen, og har vært en sentral del helt siden oppstart i 2004. I år kunne samarbeidspartnere og kommuner bestille materiell som bringer kampanjebudskapet ut der hvor båtfolket ferdes. Derfor er kampanjematerialet vårt viktig. Nytt av året var ulike varianter av plakater med et enkelt, men tydelig budskap på. Plakatene var tiltenkt marinaer, havner, serveringssteder nær brygge og sjøen, og på arrangementer og så videre.

Kampanjen ble lagt merke til

Respons Analyse gjennomførte en kvantitativ undersøkelse om kampanjen på oppdrag fra Av-og-til.

På landsnittet sier 41 % at de har lagt merke til temaet og kampanjen i en eller flere kanaler. I år har hele 50 % av de i aldersgruppen 55 år og eldre lagt merke til temaet i en eller flere kanaler.

Samarbeidspartnere

- Kongelig Norsk Båtforbund
- Oslofjorden Båteierunion
- NORBOAT
- Kongelig Norsk Seilforening
- Norges Seilforbund
- Redningsselskapet
- Norges Røde Kors
- Friluftsrådernes Landsforbund
- Sjøfartsdirektoratet
- Politidirektoratet
- Kystvakten
- Kartverket
- Kystverket

23

kommuner deltok aktivt i årets kampanje

300.000

i rekkevidde på Dag Otto Lauritsen og Øyvind Loven-postene våre på Meta

Foto: privat

Dag Otto Lauritzen er sikker i sin sak: Skal du nyte alkohol på sjøen, må noen andre styre båten.

– Familien min hadde ikke råd til egen båt da jeg var liten, men vi brukte naturen og var mye ved sjøen. Og så hadde jeg mange venner med båt, så sjø og båtliv har alltid vært en del av livet, forteller Lauritzen.

I dag bor Dag Otto sammen med kona Ellen i en leilighet med panoramautsikt til skjærgården, med barn og barnebarn rett i nærheten, og med enkel tilgang til “drømmebåten”.

– Det er kjempekoselig å ta med barn og barnebarn ut i båten. Da pakker vi med oss niste og finner en holme med badestrand der de kan bygge sandlott, eller så kjører vi tur.

En vakker skjærgård er dessverre ikke alltid ensbetydende med vakker oppførsel. Lauritzen kjenner til at det har skjedd alvorlige ulykker i skjærgården like ved der han bor.

– Jeg har jobbet i politiet, og har sett hva alkohol kan gjøre med folk. Derfor er jeg nok ganske streng. Som kaptein skal du la være å drikke. Jeg synes det er bedre enn å gamble på hvor mange enheter du tåler.

Les hele saken på avogtil.no/dag-otto

Ungdom

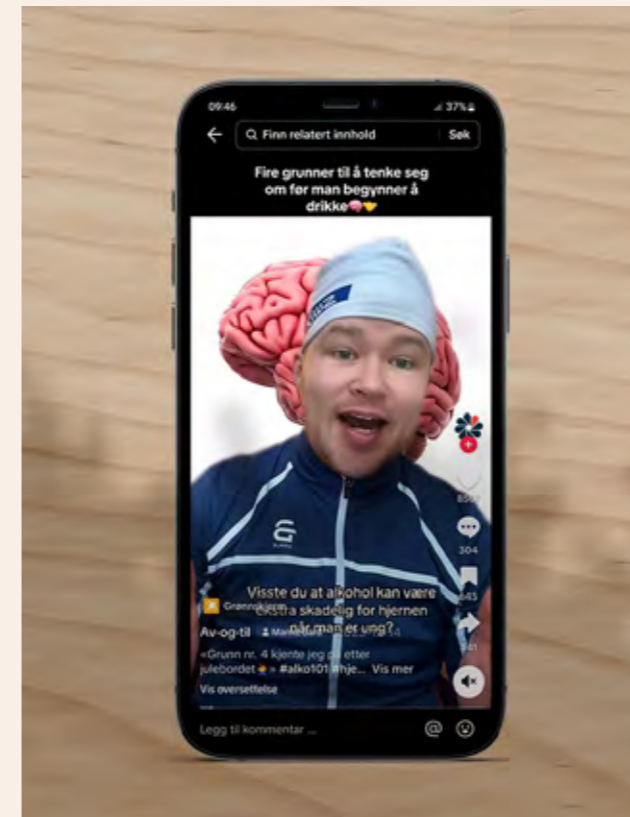
Å eksperimentere med alkohol er for mange en naturlig del av overgangen fra barn til voksen. Når ungdom drikker alkohol, øker risikoen for ulykker, vold og overgrep. Av-og-til har i mange år kommunisert til ungdomsforeldre, men i år er første gang vi snakket direkte til de unge. Vi ønsket å gi målgruppen den kunnskapen om alkohol de trenger for å kunne ta bedre valg. For vi kan ikke hindre dem i å drikke alkohol, men vi kan hjelpe dem med å drikke på en tryggere måte. Samtidig var det viktig å støtte dem som velger å ikke drikke, og trygge dem i valget. Med det ønsket vi å gi viktig informasjon på en lettbeint, informativ og relevant måte – helt uten pekefinger. Vi ville gjøre vanskelig og viktig informasjon lett tilgjengelig, og være en kilde til kunnskap som målgruppen selv ønsker å oppsøke.

Samfunnsmål

Barn og unge skal oppleve en trygg og god ungdomstid.

Effektmål

- Utsatt alkoholdebut i Norge.
- Foreldre skal sette tydelige grenser for ungdommens bruk av alkohol og andre rusmidler.
- Russetid i kontrollerte former, uten vold, overgrep, ulykker og andre utfordringer knyttet til rusbruk.

Alko101

For å nå de unge må vi være der de er, derfor valgte vi å bygge opp «Alko101» på TikTok, der vi svarer på alt ungdommen lurer på om alkohol. For å kickstarte denne satsningen inngikk vi et samarbeid med den kjente TikTok-profilen Gard Detlev Øksendal som svarte på spørsmål som «Hva skjer når du får blackout», «5 tips til deg som skal drikke for første gang», «alkohol og ung hjerne», og «Hva er alkohol».

Kjipe foreldre

Av-og-til har vært synlig i lokalaviser med råd og oppfordringer til ungdomsforeldre om å ta praten om alkohol med ungdommen og å tørre å være kjipe.

Det er utviklet et foredrag til bruk på foreldremøter, som brukes av Av-og-til-kommunene. I tillegg finnes det brosjyrer og annet materiell til utdeling til ungdomsforeldre.

Les om undervisningsopplegget som er utviklet til bruk i ungdomsskolen på side 29!

786.665

visninger på TikTok

800

nye følgere på TikTok

2.762

delinger på TikTok

736

kommentarer på TikTok

47.000

likes på TikTok

Idrett

De aller fleste barn deltar i organisert idrett under oppveksten, og Av-og-til arbeider for at deres første møte med alkohol ikke skal skje i denne sammenhengen. Dette er spesielt viktig for barna som vokser opp i hjem med alkoholmisbruk. Idretten er en unik arena for å fange opp og støtte barn i vanskelige livssituasjoner. I samarbeid med Idrettsforbundet og særforbund, arbeider Av-og-til for at klubber skal innføre retningslinjer for alkohol, samt å forberede trenere, lagledere og andre i støtteapparatet på å gjenkjenne og hjelpe barn som har det vanskelig.

Effektmål

Barn og unge skal møte trygge idrettsmiljøer og et støtteapparat som fanger dem opp dersom de trenger det.

Samfunnsmål

- Redusert alkoholbruk i forbindelse med barneidrett og idrettsarrangementer.
- Klubber i Norge skal ha en alkoholpolicy som brukes aktivt i klubbene.
- Støtteapparatet i idretten skal vite hva de skal gjøre dersom de er bekymret for et barn.

Retningslinjer for alkohol

I samarbeid med Norges Fotballforbund (NFF) har Av-og-til jobbet for å formidle informasjon om retningslinjer for alkohol til klubber. Vi har også fokusert på idretten generelt i samarbeid med Idrettsforbundet. Vårt hovedbudskap er at klubber og idrettslag skal innføre og håndheve retningslinjer for alkohol for å fremme trygge idrettsmiljøer.

“

Vil du gjøre klubben og idretten tryggere? Det viktigste du kan gjøre for å møte utfordringene er å bidra til at din klubb innfører retningslinjer for alkohol. Kanskje høres det kjedelig ut – men det fungerer!

– Kommunikasjonsjef Eli Stavlund

↩ Publisert i Tidens Krav og 15 andre lokalaviser!

Digitale ressurser

I 2023 holdt Av-og-til foredrag om retningslinjer for alkohol på en digital samling som ble organisert av NFF for fotballklubber i Norge. Dette var en del av deres “Trygge rammer”-initiativ. Samtidig lanserte vi digitale ressurser på avogtil.no/fotball, inkludert to informative filmer om retningslinjer rettet mot ledere og støttespillere i fotballklubber. Dette la grunnlaget for effektiv og målrettet kommunikasjon som vil bistå flere klubber til å ta bevisste valg mot alkoholbruk i idretten.

Foto: privat

– Barn er det store i livet

De yngste kjenner kanskje Frode Grodås best som deltaker i seersuksessen Forræder på TV2. For de fleste født i god nok tid før fotball-VM i 98, er han som et lite stykke Norge å regne.

Han snakker om oppveksten i bygda Hornindal i Nordfjord. Og om et juleselskap som skulle sette spor i gutten som senere skulle bære kapteinsbindet da Norges menn seiret over Brasil.

– Jeg hadde aldri sett en overstadig beruset voksen før, og synes det var ubehagelig. En av de mannlige gjestene hadde drukket for mye, og ble høylutt og røff. Som tidligere bryter insisterte han på å vise frem noen grep. Det jeg husker best er at han tok tak i meg altfor hardt, og at det gjorde skikkelig vondt. Det gjorde sterkt inntrykk.

En veldig aktiv barndom

Episoden med bryteren er heldigvis ett av få dårlige minner fra en ellers lykkelig barndom som gutt nummer tre i en brødreflokk på fire. Faren og moren drev den lokale matbutikken i bygda.

– Vi drev på med noe hele tiden! Det var en aktiv barndom. Lek, langrenn, alpint, volleyball, storband og symfoni-orkester. Og fotball, selvsagt. Ekstremt mye fotball.

Et godt forbilde

Som bestefar til Gabriel på to år og Nelly på snart ett år har han fått muligheten til å følge en ny generasjon på nært hold. Mye har endret seg fra da han selv vokste opp.

– Det var ikke barnehage eller SFO. Vi gikk ut om morgenen, og kom inn om kvelden. Jeg husker det som at vi gjorde mye som vi ville, og fikk mye frihet fra foreldrene våre. I dag tenker jeg litt at tenk at de ikke var redde! Som 7-åring drev vi på i store elver og klatret i fjell. Slik er det ikke i dag.

Foto: privat

Selv om foreldrerollen har endret seg siden Frode var liten har han forsøkt å holde fast i det han mener er viktig.

– I tillegg til å bruke tid sammen, forsøker jeg å ta med meg verdier jeg fikk med hjemmefra. Ærligheten, og respekten – den sitter forankret. Å reagere på urett, og å respektere hverandre.

Når det kommer til alkohol rundt barnebarna, er han opptatt av å være et godt forbilde.

– Han minste begynner jo å kunne delta nå, og alkohol er noe jeg kommer til å være kjempebevisst på. Det er viktig for meg å være et godt forbilde. Jeg kan godt ta et glass vin, og vise en naturlighet over det – men jeg kommer aldri til å drikke så mye at jeg forandrer meg eller blir annerledes. Man må ikke på død og liv drikke alkohol når barn er til stede.

Les hele saken på avogtil.no/frode-grodaas

Øvrige tema

I følge strategien for 2020 til 2025 skal "Av-og-til være en bidragsyter i de debattene som til enhver tid går om alkohol i samfunnet vårt. Det kan for eksempel være knyttet til alkoholbruk i arbeidslivet, promillekjøring og bekymringer knyttet til at noen velger å drikke alkohol når de er gravide". I 2023 har Av-og-til deltatt i en rekke debatter om alkohol, og satt blant annet alkohol i arbeidslivet, promillekjøring, helseråd og markedsføring av alkohol på dagsorden.

Er du i tvil, ikke kjør bil!

De fleste har gode holdninger i trafikken, og vet at promille ikke har noe bak rattet å gjøre. Likevel gjennomføres det daglig 14 000 kjøreturer i alkoholrus. I fjor ble over 10 000 nordmenn anmeldt for ruskjøring.

Sammen med politiet jobber vi med å forebygge promillekjøring, konsentrert rundt de to ruskontrollukene til Utrykningspolitiet – i juni og i desember. Dette er en del av Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022–2025. I fjor belyste vi temaet gjennom sosiale medier, pressearbeid og fysisk utlevering av materiell i en rekke politidistrikter.

26 politienheter bestilte materiell fra Av-og-til til kontrolluka i juni, og 15 bestilte til jul.

Nye nordiske kostholdsråd

Det skapte svært mye oppmerksomhet da de nye nordiske kostholdsrådene, hvor rådet var null alkohol for helsens skyld, ble lagt frem. Vi debatterte og kommenterte saken, blant annet på Dagsnytt 18 – og mente at forskningen er tydelig på de negative helseeffektene av alkohol.

“

Ut fra statistikken kan vi se at de fleste av oss ikke velger å følge alle kostholdsråd, meg selv inkludert. Og slik er det nok også med de nye alkoholrådene. Men jeg håper de gjør at flere får vite om den negative helseeffekten alkohol har, om de 200 sykdommene og koblingen til kreft. For vi fortjener å vite det forskerne og myndighetene vet.

– Generalsekretær Ragnhild Kaski i Dagsavisen

Stoppet alkoholstunt

En alkoholprodusent hadde et ønske om å kalle opp produkter etter fjellvettreglene. Av-og-til reagerte, og de trakk patentsøknaden.

“

Fjellvettreglene handler ikke bare om det gode friluftsliv, men om sikkerhet i norsk natur og fjellheimen. Den type sikkerhet har ingenting med alkohol å gjøre.

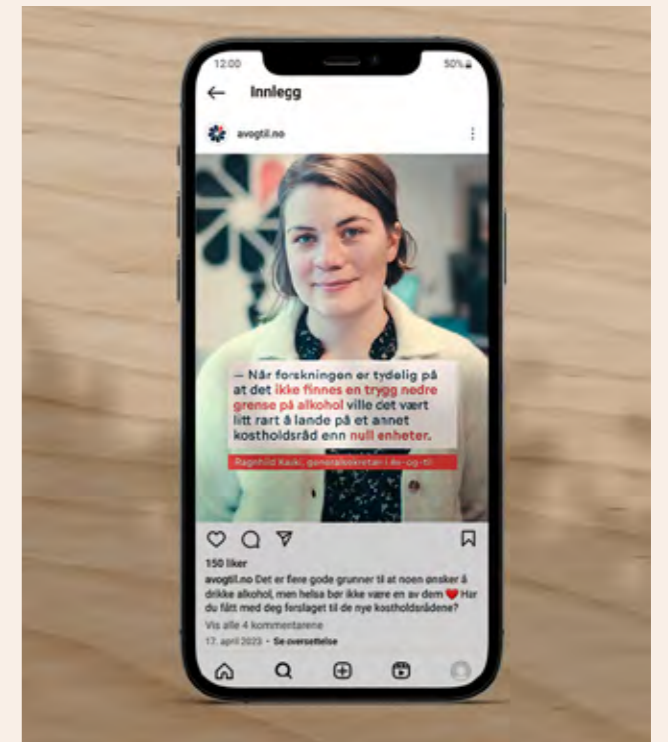
– Generalsekretær Ragnhild Kaski til NRK

Alkoholkultur i forsvaret

NRK avdekket at Forsvaret selger alkohol svært rimelig i en rekke messer og kaserner landet over. Tidligere hadde også Forsvaret fått kritikk for en kultur som i for liten grad rustet dem mot seksuelle fornærmelser mellom menn og kvinner. Av-og-til deltok i debatten og delte vår oppfatning av en alkoholkultur som i verste fall kunne forsterke kulturen Forsvaret jobbet for å få bukt med hva gjelder seksuell trakassering.

Nytt materiell

Sammen med Akan, Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk, er det utarbeidet nytt brosjyremateriell til bruk i Av-og-til-kommunene.

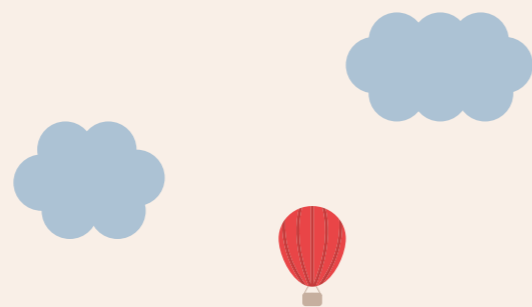

Les hele NRK saken her!

<https://shorturl.at/IHKL7>

Verktøyene våre

Samarbeid og lokal iverksettelse

Av-og-til skal være en samlende aktør som tilrettelegger for at organisasjoner, offentlige virksomheter og enkeltpersoner kan være med å formidle budskapet om godt alkovett. Av-og-til har i samarbeid med kompetansesentrene for rus utviklet en egen metode for lokaltilpasset alkoholforebygging der det samarbeides tett og målrettet med kommuner. Samarbeid med kommuner om primærforebygging er høyt prioritert i denne strategiperioden.

Kommunikasjon

Av-og-til skal kommunisere på en måte som motiverer, engasjerer og gjør det lettere for folk å endre alkoholvaner. Budskapet om alkovett skal være synlig i ulike kommunikasjonskanaler, og Av-og-til skal være aktivt til stede på ulike digitale plattformer og følge utviklingen i sosiale medier tett. Av-og-til skal ta et tydelig standpunkt i saker som er viktig for målgruppen, og kommunisere på en måte som understreker samfunnsansvaret vårt.

Kompetanse og informasjon

Av-og-til skal basere sin virksomhet på oppdatert kunnskap om alkoholskader, drikkemønstre og effektiv virkemiddelbruk i folkehelsearbeidet. Av-og-til skal være en referanseorganisasjon på feltet.

Samarbeid og lokal iverksettelse

Av-og-til samarbeider med Av-og-til-kommuner over hele landet om lokaltilpasset alkoholforebygging. Sammen jobber vi for å forebygge og redusere alkoholskader og gjøre hverdagen tryggere for alle som bor i kommunen.

20 år med lokalt alkovettarbeid

Av-og-til samarbeider i dag med 60 kommuner, for å redusere de negative følgene av alkoholbruk i samfunnet og gjøre hverdagen tryggere for alle. Det hele ble startet i 2003, av Av-og-til og seks kompetansesentre på rus.

Samme år satt ordførerne i Sarpsborg, Stord og Kvam kommune sin signatur på avtalen med Av-og-til, og forpliktet seg med det til å jobbe målrettet med å forebygge negative konsekvenser av alkohol, og til å bidra til sunt alkovett i lokalsamfunnet.

På Stord i Sunnhordland har kunnskapen rundt alkoholbruk økt gjennom de siste 20 årene. I følge Av-og-til-koordinator Bjarte Epland har samarbeidet gitt glede, men også en god del lærdom.

“

Jeg har fått mer kunnskap om de ulike sidene ved alkoholbruk. Det har også gjort meg mye tryggere på å snakke om alkoholbruk.

– Koordinator i Stord
Bjarte Epland

Jubileumsåret har bragt med seg hele tre nye kommuner inn i samarbeidet – og en rekke aktiviteter i de 60 kommunene samarbeidet består av per 31. desember 2023.

Energikonferansen 2023

Hvert år samles Av-og-til-kommunene på en todagers konferanse i Oslo. Også i år var det et variert program, med eksterne og interne foredrag, tid til samsnakk og planlegging i den enkelte kommunen.

Vi fikk besøk av blant annet Kari Slaatsveen og Trond-Viggo Torgersen, som samtalte om, og reflekterte rundt, alkoholens plass i livet og samfunnet. Akan deltok med innledning om alkohol i arbeidslivet, Marius Sjømæling fra Barn av rusmisbrukere deltok i en samtale med forfatter Martin Eia-Revheim om en oppvekst med rus og vold i hjemmet, og Stian Barsnes-Simonsen fra Snakk kommunikasjon skapte engasjement for å nå ut til ungdom med informasjon om alkohol.

“

Å treffe andre koordinatører er som en vitamin-innsprøytning! Det er så spennende å lære av det arbeidet som gjøres og få oppdatert informasjon om alkohol i samfunnet vårt.

– Koordinator i Sarpsborg Liv Torill O. Lunde

60

kommuner er med i samarbeidet

1.2 millioner

innbyggere bor i en Av-og-til-kommune!

Undervisningsopplegg

Høsten 2023 lanserte Av-og-til et nytt undervisningsopplegg til bruk i skolen. Opplegget er tilgjengelig for alle Av-og-til-kommuner, i tillegg til å ligge ute på Elevkanalen. Opplegget ble utviklet etter initiativ fra kommunene. Det er koblet til læreplanen, og det følger med ressurser til lærerne.

Undervisningsopplegget består av tre deler med tilhørende videoer der elevene først får informasjon om hva alkohol er, og deretter hvordan det virker på kroppen. Til sist ser vi på grunner for hvorfor noen velger å ikke drikke, og hvordan man bør oppføre seg mot folk som av forskjellige grunner ikke ønsker å drikke.

Komiker/influencer Nora Angeltveit formidler fakta om alkohol på en underholdende og ærlig måte. Hun deler av egne erfaringer – ispedd viktig kjernekompetanse for å sikre at elevene lar seg engasjere og tar til seg budskapet.

Digitale treff, fortløpende dialog og representasjon

Suksessen med digitale treff gjennom året med Av-og-til-koordinatorene har vi fortsatt med. Møtene gir en unik mulighet til å dele informasjon og erfaringer på tvers. I gjennomsnitt deltar 30 kommuner på møtene.

Det er mye fortløpende dialog med kommunene. De kan ta kontakt med spørsmål om budskap, kampanjer og samarbeid – men også om ulike dilemmaer på temaet alkohol i kommunene.

I 2023 har vi vært til stede på flere konferanser med informasjon om vårt kommunesamarbeid, blant annet på Ruskonferanse i Trondheim og Akan-dagen i Oslo.

“

Regulering må til, men i tillegg kan kommunene bruke sine utallige kanaler ut til befolkningen for å øke forståelsen for den lokale alkoholpolitikken og øke kunnskapen om alkovevt. Nettopp derfor har alkovevtorganisasjonen Av-og-til i 20 år tilbudt norske kommuner å være Av-og-til-kommuner.

– Generalsekretær Ragnhild Kaski
i Kommunal Rapport

Les innlegget vår i
Kommunal Rapport
her!

<https://shorturl.at/MOT34>

Et år med aktiviteter i 60 Av-og-til-kommuner!

Gjennom året engasjerer Av-og-til-kommunene seg på mange ulike måter for å få ut budskapet om alkoveitt til befolkningen. Her er noen av mange eksempler fra 2023.

Meløy fikk besøk av Marte Sletten, som har ansvar for arbeidet med Av-og-til-kommunene i sekretariatet, og det ble gjennomført møter med folkehelserådgiver, jordmødre, helsesykepleiere, familieveileder, HMS-rådgiver og butikksjef for Vinmonopolet Ørnes. Foto: Meløy kommune.

Ordfører Einar Gimse Syrstad i Melhus kommune signerte ny avtale med Av-og-til. Samme dag ble det også avholdt en rekke møter med tjenesteapparatet i kommunen, og gjennomført filmvisning av filmen «Kjære pappa» for elever på videregående skole, sammen med film-skaper Jesper Kolstad Rødseth. Faksimile Gaula Avis 16. november 2023.

Ansatte på helsestasjonen og skolehelsetjenesten i Vindafjord stod før jul på stand med informasjon om fornuftig bruk av alkohol rundt barn og unge. Foto: Vindafjord kommune.

det gjorde også
Hjelmeland..

og Time!

Rødøy ble
med i 2023..

Av-og-til har en rekke felles medieutspill med Av-og-til-kommunene. Til jul var vi blant annet på trykk i Finnmarken sammen med Av-og-til-koordinator i Vadsø kommune, Renate Lillevik. Faksimile: Finnmarken 8. desember 2023.

I Holmestrand ble kommunen med politiet ut på sjøen i forbindelse med årets båtkampanje. Foto: Skjermbilde fra Holmestrand kommunes Facebook-side.

«Samfunnet som helhet gjør klokt i å forebygge, fordi uvetting alkoholbruk kan ha så mange uheldige følger», sa ordfører i Stange kommune, Bjarne Christiansen, under signering for videreføring av samarbeidsavtale med Av-og-til.

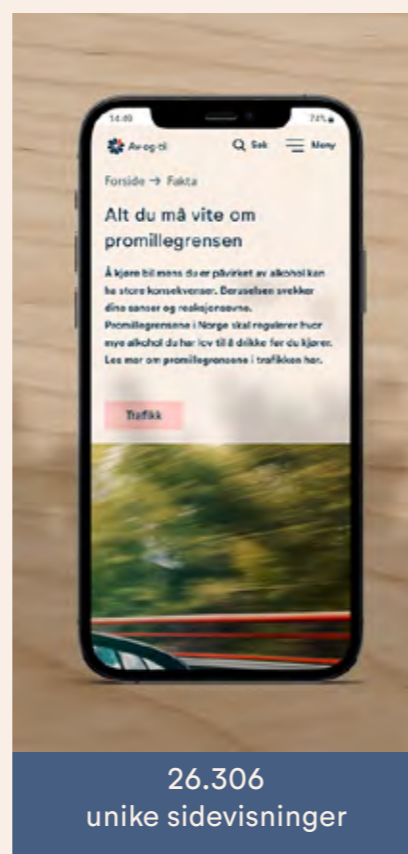
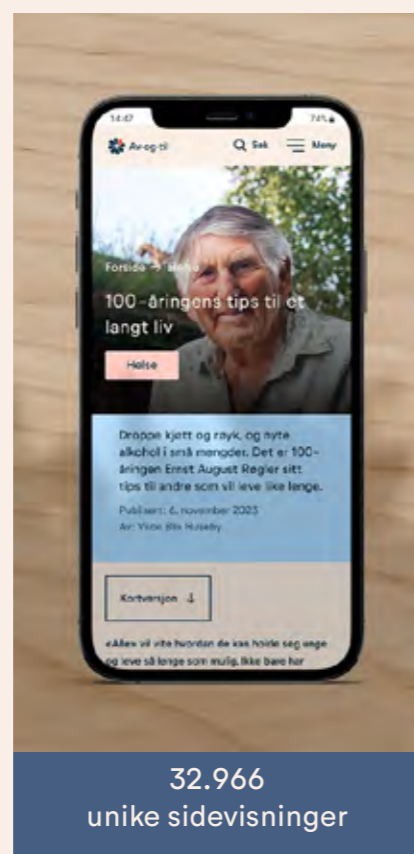
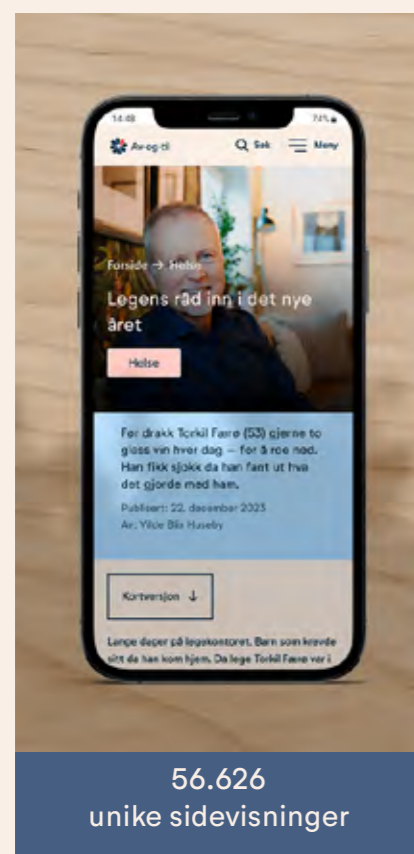
Av-og-til-koordinator Liv-Torill Osland Lunde i Sarpsborg kommune var med politiet ut i ruskontrolluka: «De stoppet bilene og utførte kontrollen, jeg snakket med sjåførene og fortalte om Av-og-til og takket for at de kjørte rusfritt.» Foto: Liv-Torill Osland Lunde, Sarpsborg kommune.

I april arrangerte Nøtterøy VGS fagdag om rus for alle elever, hvor Av-og-til var representert med foredrag og stand med vaffelsteking. Av-og-til holdt også innledning på digitalt foreldremøte for kommunene i Vestfold i mai. Foto: Færder kommune.

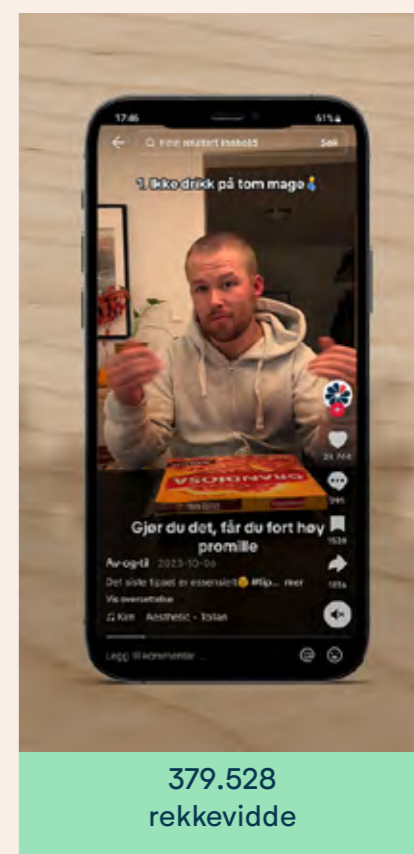
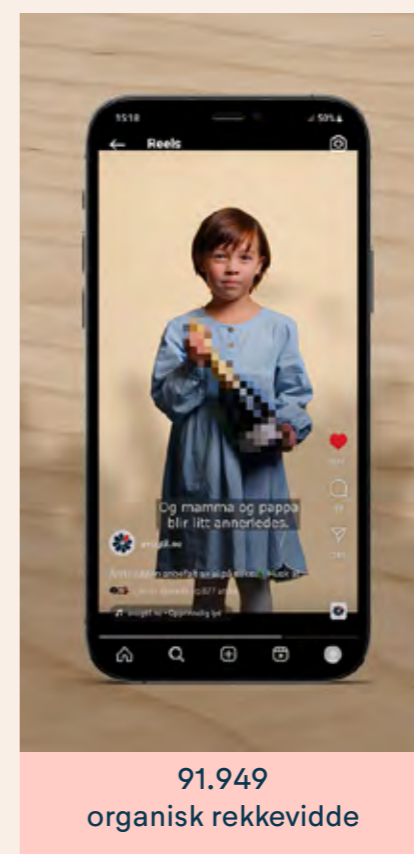
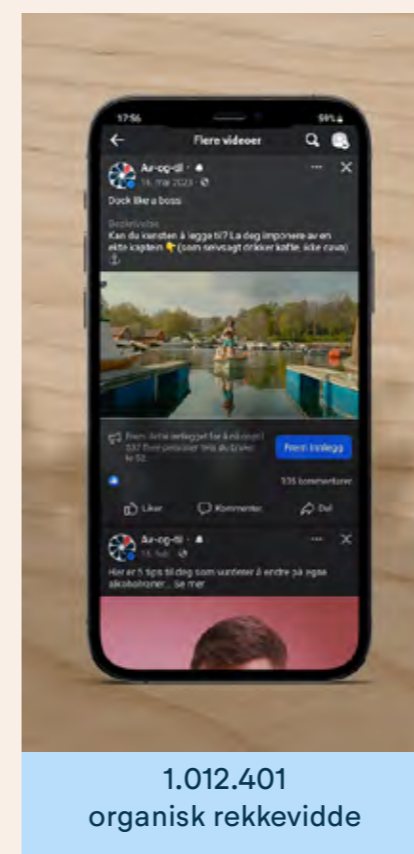
Nettside

Nettsiden avogtil.no har gitt besøkende engasjerende og informativt innhold om alkohol. Gjennom fakta, historier og nyttige verktøy har det blitt satt søkelys på alkoholvaner, helse, barn og båtliv. Synligheten på søkemotorer har ført til stabil trafikk og synlighet i media.

Sosiale medier

Av-og-til skal til enhver tid være til stede på de kanalene hvor vi finner folk flest. Derfor er vi også til stede på sosiale medier. I år har vi vært å finne på blant annet Facebook, Instagram og TikTok – og vi har snakket om alkovett med både ungdom, voksne og besteforeldre.

Presse

Av-og-til skal være tydelig til stede i samfunnsdebatten. Det innebærer blant annet at vi skal være synlige i mediebildet, hvor vi skal formidle kunnskap om alkohol, drikkevaner og negative konsekvenser på en lettfattelig måte. I 2023 var Av-og-til omtalt i over 1000 mediesaker. Rundt 150 saker i nasjonale medier, rundt 100 saker i regionale medier og rundt 650 saker i lokale medier. I tillegg har vi vært til stede i en rekke fag- og tematidsskrifter.

Ris og ros til kjendiser

2023 ble et år hvor alkohol og kjendiser fikk mye oppmerksomhet. Først slapp artistene i Ballinciga en musikkvideo som portretterte barn som drakk alkohol. Vi ble bedt om å kommentere på saken – og uttalte til TV2 at vi syntes det var et flaut forsøk på å få oppmerksomhet. Kort tid etter delte vi et leserinnlegg i VG om Oskar Westerlin, etter at han hadde fått mye kritikk for lanseringen av sin egen sjokoladebolle. Vi mente det var langt mer problematisk at han delte mye alkoholinnhold i alle kanalene sine, hvor mange barn og unge er i målgruppen. Saken fikk mye oppmerksomhet, ikke minst da Westerlin selv svarte på kritikken. Men det var ikke bare ris. Vi roset også i et innlegg i VG en rekke kjendiser for å ha satt bevissthet rundt alkohol på dagsorden. Etter at en rekke kjente personligheter, som Maria Mena, bestemte seg for å slutte å drikke – sa vi at det viktigste vi kunne lære av kjendisene ikke var at vi måtte bli avholds, men at det kunne vært lurt å tenke gjennom egen alkoholbruk.

Faksimilie: TV2.no

Faksimilie: VG.no

Faksimilie: Vårt Land

Faksimilie: VG.no

Fylla

Alkohol har en sentral plass i den norske kulturen ved flere anledninger, og i noen tilfeller har vi en sterk fyllekultur. For å delta i samfunnsdebatten knyttet til alkoholbruken vår, har det vært viktig for Av-og-til å være synlig ved disse anledningene. Før 17. mai snakket vi om at halvparten av nordmenn synes nasjonaldagen i for stor grad preges av alkohol, ifølge en undersøkelse gjennomført av Respons Analyse på vegne av Av-og-til. Vi uttalte blant annet at er et paradoks at barnas dag har blitt den dagen hvor mange drikker fra morgen til kveld i VG. Under russetiden satt vi fokus på høy alkoholbruk og risiko, og at 1 av 4 russ hadde gjort noe de angret på fordi de var for beruset.

Alkohol i samvær med barn

Ett av Av-og-tils viktigste mål er å bevisstgjøre foreldre og voksne om alkoholbruk i samvær med barn. På sommeren snakket vi om kampanjen vi gjennomførte i samarbeid med vinanmelder i VG Sara Døscher på God morgen, Norge – og vi snakket om det samme i forbindelse med julen på samme program. Sistnevnte budskap og barnekampanjene våre ble gjentatt blant annet av Live og Ronny i podcasten deres og av kommentator Joachim Lund i Aftenposten. Vi snakket også direkte til barna om temaet på Supernytt.

Faksimilie: Aftenposten.no

Skjerm bilde fra NRKsuper

Kompetanse og informasjon

Av-og-til skal være faglig oppdatert på alkohol- og forebyggingsfeltet, en referanseorganisasjon på feltet og sikre at befolkningen har kunnskapen de trenger for å ta gode valg for seg selv og helsen sin. Vi skal gjøre kunnskap og forskning om alkohol mer tilgjengelig, forståelig og relevant.

Ny rapport: Reklameforbudet brytes massivt i sosiale medier

Vi har lenge visst det: Reklameforbudet respekteres i liten grad i sosiale medier. Men hvor mange er bruddene? For å få oppmerksomhet rundt reklameforbudet – og viktigheten av at dette håndheves, utarbeidet Av-og-til en ny rapport på temaet i 2023.

Arbeidet ble utført av analyseselskapet Rambøll, og bestod blant annet av gjennomgang av Helsedirektoratets varsler til alkoholprodusenter for brudd på reklameforbudet i 2023, intervjuer med bransjen og eksperter.

57 av 126

alkoholprodusenter- og leverandører kontrollert av Helsedirektoratet fikk varsel om brudd på reklameforbudet

700 brudd

ble avdekket blant de 36 aktørene. Det er i snitt 20 brudd per aktør

Les mer om funnene, vårt arbeid med temaet, og finn rapporten her!

avogtil.no/aktuelt/reklameforbud-mot-alkohol

Stort sprik

i forståelsen av forbudet mellom alkoholbransjen og Helsedirektoratet

Styret og de ansatte

44 frivillige organisasjoner støtter arbeidet med å fremme alkovett og står bak Av-og-til.

Årsmøte i september 2023 valgte følgende styre:

- Knut Haugsvær – Frelsesarmeen (styreleder)
- Marianne Andersen – Kreftforeningen (nestleder)
- Liv Marie Bendheim – Juvente
- Heidi Greni – Senterpartiet
- Ingunn Foss – Høyre
- Camilla Øksenvåg – Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Mai Lene Fløysvik Hæåk – Actis
- Per Tøien – Norges Idrettsforbund
- Marte Sletten – Av-og-til (ansattrepresentant)
- Mari Marthe K. Apenes – IOGT i Norge (vara)

Lederen velges på årsmøtet. Styret konstituerer seg selv med nestleder og eventuelle utvalg. Styret har hatt til sammen 5 styremøter, og behandlet 42 saker i 2023.

Sekreteriatet er lokalisert i Torggata i Oslo. Per 31. desember besto staben av 11 medarbeidere, hvorav et vikariat: generalsekretær og kommunikasjonssjef, fem kommunikasjonsrådgivere og to rådgivere, en førstekonsulent og en konsulent. Alle stillingene i Av-og-til blir opprettholdt under forutsetning av årlige bevilgninger.

Ansatte i løpet av 2023:

- Ragnhild Helene Kaski, generalsekretær
- Eli Marie Stavlund, kommunikasjonssjef
- Alexander Klüver Stenerud, kommunikasjonsrådgiver
- Anders Stenersen, kommunikasjonsrådgiver
- Christine Brown Vollan, kommunikasjonsrådgiver
- Felicia Noelle Donkor, kommunikasjonsrådgiver
- Kaia Indiane Lilleseth, kommunikasjonsrådgiver
- Marte Sletten, rådgiver
- Stina Katrine Bakken, rådgiver
- May-Linn Lauritzen, førstekonsulent
- Karianne Myrvang, konsulent
- Marianne Nordtveit Woldstad, kommunikasjonsrådgiver

Økonomi og regnskap

For å gjøre arbeidet til Av-og-til mest effektivt utarbeides det målrettede kampanjer for hver år. Det legges stor vekt på god organisering og på at virkemidlene skal være kostnadseffektive. Styret i Av-og-til har lagt opp til en fleksibel virksomhetsplan. Dette skyldes Av-og-til sin egenart og at inntektene i hovedsak er basert på driftstilskudd fra Helsedirektoratet.

Aktivitetsnivået er avhengig av tilskuddets størrelse. Forutsetning for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2023 er satt opp på bakgrunn av dette.

INNETEKTER

Inntektene i 2023 var på i alt 23 474 11 kr. Av

de totale inntektene utgjorde bevilgninger fra Helsedirektoratet 21 454 700 kr. Av andre inntekter mottok Av-og-til 2 932 976 kr i moms-kompensasjon og medlemskontingenten beløp seg til 20 500 kr.

KOSTNADER

Kostnadene i 2022 var på i alt 23 474 111 kr. Det ble satset betydelig på informasjons – og kampanjevirkosomhet, og på systematisk nettverksarbeid og karleggingsvirkosomhet.

RESULTAT

Årsresultatet viser et driftsresultat på 934 065 og et ordinært resultat på 1 044 583 kr som overføres egenkapital.

Resultatregnskap 2023

	Note	2023	2022
DRIFTSINNETEKTER			
Kontigenter		20 500	20 500
Grunntilskudd	2	21 454 700	21 000 000
Andre inntekter (mva komp)		2 932 976	2 757 876
Sum driftsinntekter		24 408 176	23 778 376
DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnader	3	6 856 001	7 076 314
Andre personalkostnader	3	794 942	753 257
Fremmede tjenester		1 369 753	1 087 631
Reise/Diett		143 588	59 463
Kontorkostnader inkl.elektrisitet og renhold		853 465	761 054
Telefon/porto/kopi/trykksaker		560 372	659 609
Inventar/edb		302 985	293 310
Kampanjer og materiell/arrangementer		9 205 849	9 568 413
Møter/kurs		165 310	144 254
Annonser		814 161	1 747 885
Diverse utgifter		70 860	43 540
Markedsundersøkelser		2 336 825	1 683 675
Sum driftskostnader		23 474 111	23 878 407
DRIFTSRESULTAT		934 065	-100 031
FINANSIELLE INNETEKTER OG KOSTNADER			
Annen renteinntekt/finansinntekt		110 554	41 690
Annen rentekostnad/finanskostnad		36	3 844
Netto resultat av finansielle inntekter og kostnader		110 518	37 846
ORDINÆRT RESULTAT		1 044 583	-62 185
ÅRSRESULTAT		1 044 583	-62 185
OVERFØRINGER TIL EGENKAPITAL			
Overfør til/fra annen egenkapital		1 044 583	-62 185
Sum overføringer egenkapital		1 044 583	-62 185

Balanse

	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER			
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	1	500	0
Kortsiktige fordringer	2	1 287 265	642 729
Sum fordringer		1 287 765	642 729
Bankinnskudd, kontanter og lignende		9 277 713	6 588 805
Sum totale omløpsmidler		10 565 478	7 231 534
SUM EIENDELER		10 565 478	7 231 534

	Note	2023	2022
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	4	3 792 822	2 748 239
Sum opptjent egenkapital		3 792 822	2 748 239
Sum total egenkapital		3 792 822	2 748 239
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		4 757 558	3 280 480
Skyldige offentlige avgifter		591 728	531 421
Annen kortsiktig gjeld	2	1 423 369	671 394
Sum kortsiktig gjeld		6 772 655	4 483 295
Sum total gjeld		6 772 655	4 483 295
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		10 565 478	7 231 534

Oslo, 29. februar 2024
Styret i AV-OG-TIL

Knut Haugsvær (e-signert) Leder	Camilla Øksenvåg (e-signert)	Mai Lene Fløysvik Hæåk (e-signert)
Ingunn Alice Biktjørn Foss (e-signert)	Heidi Greni (e-signert)	Per Tøien (e-signert)
Marianne Andersen (e-signert)	Liv Marie Bendheim (e-signert)	Marte Sletten (e-signert) Ansatterepresentant
	Ragnhild Helene Kaski (e-signert) Generalsekretær	

Noter

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk (GRS) for små foretak så langt det passer.

Organisasjonen er ikke skattepliktig.

Klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av langsiktig og kortsiktig gjeld er samme regel lagt til grunn.

Note 2 – Tilskudd

Tilskudd fra Helsedirektoratet, utgjør for 2023 kr 21 454 700.

Av-og-til er ansvarlig søker til Stiftelsen DAM for prosjekt med St. Olavs hospital, hvor de utfører og rapporter på prosjektet. Prosjektet er ikke en del av Av-og-til sitt regnskap. Ubenyttede midler med kr 466 00 som overføres til neste år på dette prosjektet er ført opp som fordring og gjeld i balansen til Av-og-til per 31.12.2023.

Note nr. 3 – Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse etc.

Lønnskostnader	2023	2022
Lønninger	5 986 886	6 160 890
Arbeidsgiveravgift	894 642	915 424
Pensjon, andre kostander	769 416	753 257
SUM	7 650 943	7 829 571
Antall årsverk	9,5	10,2

Note nr. 4 – Annen egenkapital

	Annen egenkapital
Egenkapital 01.01.	2 748 239
Årsresultat	1 044 583
Egenkapital 31.12.	3 792 822

Til styret i
Av-og-til

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert Av-og-til sitt årsregnskap som viser et overskudd på kr 1 044 583. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge så langt det passer.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningen slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisorgruppen

Revisorgruppen
Akershus AS
Postboks 335
N-1411 Kolbotn

Besøksadresse:
Rosenholm Campus
Rosenholmveien 25

Tlf.: +47 66 81 79 00
E-post: akershus@rg.no

Foretaksregisteret
NO 967 604 364 MVA

www.rg.no

Statsautoriserte
revisorer

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

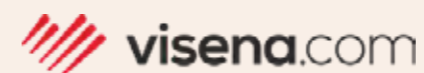
For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til
<https://www.revisorforeningen.no/revisionsberetninger>

Trollåsen, 29. februar 2024

Revisorgruppen Akershus AS

Håkon Mæland
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk signert.

Elektronisk signatur

Signert av	Dato og tid
Mæland, Håkon Norwegian BankID	(UTC+01:00) Central European Time (Berlin) 03/05/2024 18:04:08

Dette dokumentet er signert med elektronisk signatur. En elektronisk signatur er juridisk forpliktende på samme måte som en håndskrevet signatur på papir. Denne siden er lagt til dokumentet for å vise grunnleggende informasjon om signaturen(e), og på de foregående sidene kan du lese dokumentet som er signert. Vedlagt finnes også en PDF med signaturdetaljer, og en XML-fil med innholdet i den elektroniske signaturen(e). Vedleggene kan brukes for å verifisere gyldigheten av dokumentets signatur ved behov.

Medlem av UHY International, en sammenslutning av uavhengige revisjons- og konsultantselskaper

Medlem av UHY International, en sammenslutning av uavhengige revisjons- og konsultantselskaper

www.rg.no

Disse står bak Av-og-til

Av-og-til har 44 medlemsorganisasjoner:

- Acta – barn og unge i Normisjon
- Actis – Rusfeltets samarbeidsorgan
- Arbeiderbevegelsens Rus- og Sosialpolitiske Forbund
- Arbeidernes Ungdomsfylkning (AUF)
- Arbeiderpartiet
- Barn av rusmisbrukere (BAR)
- Blå Kors
- Det Hvite Bånd
- DNT – Edru Livsstil
- FORUT
- Forbundet Mot Rusgift
- Frelsesarmeen
- Høyres Hovedorganisasjon
- IOGT i Norge
- Internasjonal helse- og sosialgruppe (IHSG)
- Ja, det nytter!
- Juvente
- Juba
- Kirkerådet
- Kristelig Folkeparti
- Kristelig Folkepartis Ungdom
- Kristen idrettkontakt
- Ung i trafikken
- MA – Rusfri trafikk
- Noregs Ungdomslag
- Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité
- Norges KFUK-KFUM
- Norges KFUK-KFUM-speidere
- Norges Røde Kors
- Norges Speiderforbund
- Normisjon
- Norsk Helse- og Avholdsforbund
- 4H Norge
- Personskadeforbundet LTN
- Rusfri oppvekst
- Rød Ungdom
- Rødt
- Senterpartiet
- Senterungdommen
- Skeiv Verden
- Sosialistisk Venstreparti
- Ungdom og Fritid
- Ungdom mot narkotika